

K r o o n i k a

2005. aasta keelesündmusi

- 01.04 Tallinnas Eesti Teaduste Akadeemia saalis peeti konverents „Ferdinand Johann Wiedemann 200”. Ettekanded: Huno Rätsep „Wiedemanni fenomen”, Karl Pajusalu „F. J. Wiedemanni eesti keele grammatikad”, Urmas Sutrop „F. J. Wiedemanni eesti-saksa sõnaraamat”, Arvo Krikmann „F. J. Wiedemann rahvaluule lühivormide avaldajana ja uurijana”, Eberhard Winkler „F. J. Wiedemann läänemeresoome keelte uurijana”, Alho Alhoniemi „F. J. Wiedemann mari ja ersa keelte uurijana”, Nikolai Kuznetsov „F. J. Wiedemann permi keelte uurijana”.
- 04.04 Tallinnas peeti Tallinna tehnikaülikooli küberneetika instituudi ja eesti keele instituudi korraldusel II Balti keeletehnoloogia konverents.
- 07.04 Tallinnas peeti IV rakenduslingvistika kevadkonverents „Teine keel. Eesti keele õpetamine mitte-eestlastele”. Ettekandeid: Mart Rannut, Ülle Rannut „Uusimmigrantide lõimimine Eesti haridussüsteemis”, Birute Klaas „Kõrgharituks teises keeles”, Silvi Vare „Eesti keele õppest vene üldhariduskoolis ja üleminekust eestikeelsele gümnaasiumile”, Leena Nissilä „Uusimmigrandid Soome koolides”, Sirkku Latomaa „Töökad soomlased ja laisad venelased: kuidas on rahvused kuvatud algajate õpikutes?”, Jaana Vasama „Eesti lapse rahvuslik identiteet ja minapilt”, Liljana Skopinskaja „Kultuuri tundmaõppimine õpikute kaudu: hinnang eesti keele õpikutele”, Kristiina Teiss „Vanemate suhtlusstrateegiad ja keelekontekst eesti-soome kakskeelsust omandava lapse koodide ühinemise korral”, Anastassia Zabrodskaja „Vene-eesti koodivahetuse funktsioonid Kohtla-Järve muukeelsete laste vestluses”, Helle Metslang „Salakarid keele sees ja keelte vahel”, Riina Kasterpalu, Olga Gerassimenko „*jah* eestikeelses dialoos-“

gis – kas seda on vaja eraldi õpetada? Eesti *jah* ja vene *da* – funktsionaalsed erinevused telefonivestluste näitel”, Melinda Vighné Szabó „Analoogia rakendamine eesti keele õppimises võõrkeelena”, Larissa Degel „*Знать: teadma, tundma, oskama* või midagi muud?”, Annekatrin Kaivapalu „Reeglid ja analoogia võõrkeeleõppes”, Silvi Tenjes „Sookategooriate seose(tuse) peegeldus erinevates keeltes ja inimese arusaamades maailmast”, Pille Eslon, Vahur Rebas „Eesti vahekeele korpus: soovid ja reaalsus”, Ruth Mägi „Sõnaraamatu kasutaja – kas tundmatu või tuttav?”, Raili Pool, Elle Vaimann „Kivinemisnähtusi vene-eesti vahekeeles”, Einar Kraut „Motoorilised ülesanded ja taktiline kontroll täiskasvanute hääldusõppes”, Raili Pool „Eesti keele täis- ja osasihitise kasutusest keeleõppijate pilgu läbi”, Anu-Reet Hausenberg „Testieksamite tagasimõju keeleõppele”, Olga Pastuhhova „Rektsiooniprobleeme vene üliõpilaste suulises ja kirjalikus eesti keeles”, Marju Ilves „Eesti keele õpetamine võõrkeelena välismaal ja kommunikatiivne kompetents”, Mari Allik, Raili Pool „Varieerumisest eesti keele süntaksis (teise keele ja emakeelekõnelejate näitel)”, Mare Kitsnik „Keelekorpused ja eesti keele kui võõrkeele õpe”.

12.04 Tartus esitleti raamatut „Kuiss vanal Võromaal eleti”. Ettekanded: Karl Pajusalu „Salme Nigol keelesaarte uurijana”, Inge Käsi „Võru murde sõnaraamat – mis tehtud, mis teoksil”, Eevi Ross „„Kuiss vanal Võromaal eleti” ja alguslugu”.

16.04 Peterburi ülikoolis peeti eesti keele päev teemal „Akadeemik Ferdinand Johann Wiedemann 200”. Päeva korraldas Emakeele Selts koostöös Peterburi ülikooli, Eesti haridus- ja teadusministeeriumi, Peterburi Eesti Kultuuriseltsi ja Eesti peakonsulaadiga Peterburis. Ettekanded: Tõnu Tender „F. J. Wiedemanni elust ja tegevusest”, Maria Jermakova „Baltisakslane Peterburi imperaatorlikus teaduste akadeemias. F. J. Wiedemanni arhiiv”, Jüri Valge „Eesti keelepoliitika päevasündmusi”, Aleksei Burõkin „Rahvustevahelised suhted ja keelepoliitika endises Nõukogude Liidus ja postsovetlikul Venemaal: pärandi ületamise probleem”, Tiiu Erelt „F. J. Wiedemann eesti kirjakeele tulevikust”, Mati Erelt „Muutusi tänapäeva eesti kirjakeele lausehituses”, Irina Külmoja „Eesti jooni Eesti venelaste kõnes”, Natalia Kolpakova „Fennougristika Peterburis”.

- 20.04 Tartu ülikoolis peeti III Eesti Teadusfondi sõnavaragrantside päev. Ettekandeid: Siret Rutiku „Grandiaruanne: Religioosse sõnavara struktuur ja areng eesti keeles”, Külli Kuusk „Mõnest vaidlusalusest piibliterminist”, Anu-Reet Hausenberg „Sajandi vahetuse sõnavarauudiste tüübid ja dünaamika”, Helle Metslang, Heete Sakhai, Maria-Maren Sepper, Silvi Vare „Sõnaliigitus”, Tuomas Huumo „Soome keele aistinguverbid ja aistingusuunalisuse mõistestamine”, Eve Mikone „Mida ekspressiivsete sõnade uurimine meile annab?”, Vilja Oja „’vana’ vastandmõisted läänemeresoome keeltes”, Helmi Neetar „Morfoloogiat sõnavarakaartidel (ühe verbi näitel)”, Larissa Degel „Kas semantilisel primitiivil on sisemine struktuur? (eesti *teadma*, vene *znat* ja läti *zinat* näitel)”, Sirli Parm „Tähendustest ja tõlgendusvõimalustest, mille sõnad *veel*, *juba* ja *alles* lausele lisavad”, Renate Pajusalu, Ilona Tragel „Tuumverbid eesti keele muutuskonstruksioonis”, Ann Veismann „Grammatiliste sõnade polüseemiast”, Urmas Sutrop „Temperatuurisõnad ja -skaalad”, Keiu-Nille Ollin „Ungari keele sugulussõnavara”, Mari Bogatkin „Ungari keele põhivärvinimed”, Neeme Kahusk „Semantilised suhted eesti wordneti definitsioonides”, Ene Vainik, Heili Orav „Sealpool sõnavarakatseid – pilt eestlase olemusest?”.
- 10.05 Tartu ülikoolis peeti eesti keele õppetooli süntaksiseminar „Tegumood ja lausestruktuuri diateetilised kujundused (eriti eesti keeles)”. Ettekanded: Mati Ereht „Sissejuhatus teemasse”, Virve Vihman „Eesti keele impersonaalist ja passiivist”, Reeli Torn „*poolt*-tarind eesti keele impersonaalis ja passiivis”, Robert Bielecki „Transitiivsuse kategooria eesti keeles”, Heete Sakhai „Kaks passiivset konstruktsiooni eesti keeles”, Kadri Muischnek „Intransitiivne tugiverbi konstruktsioon kui impersonaali üks väljendusvõimalusi”, Liina Lindström, Ilona Tragel „Adessiivargumendi funktsioon impersonaalses lauses”, Renate Pajusalu „*Mis sa tast kiusad*: elatiivne komponent MIS-konstruktsioonides”, Raili Rimmelg „Korrelaatsidendist eesti keeles: *Sööme selleks, et elada / Sööme, selleks et elada*”, Katrin Karu „Ühest tingiv-möönvate konstruktsioonide alaliigist eesti keeles ja selle vene vastetest”, Pille Penjam „Modaalsete *tulema*-konstruktsioonide kujunemine eesti kirjakeeles VII–XX sajandil”.

- 13.05 Tartu ülikoolis peeti II liivi kirjakeele päev. Liivi kirjakeele standardiseerimise teemadel rääkisid Valt Ernštreit, Tõnu Karma, Seppo Suhonen ja Tiit-Rein Viitso.
- 16.06 Tartu ülikoolis peeti seminar „Lõuna-Eesti ja Venemaa”. Ettekanded: Heiki Valk „Liivimaa ja Vene piirialadest Eesti kagunurgas XIII–XVIII saj”, Anti Selart „Kuidas Vastseliina talupojad XV–XVII saj Setumaal tarupuid omasid”, Aadu Must „Eesti asundused Siberis ja Põhja-Venemaal”, Mari-Ann Rimmel „Venemaa ja venelased Kagu-Eesti kohapärimuses”, Mall Hiiemäe „Setu ja vene rahvakalendri ühisjooni”, Irina Külmoja „Eesti keele mõjust vanausuliste murretes”, Kaido Kama „Võru asi ja Vene värk”.
- 25.06 Krimmis Simferopolis peeti Eesti haridus- ja teadusministeeriumi, Emakeele Seltsi, Ukraina Eesti Seltsi, Krimmi Eesti Kultuuriseltsi ja Krimmi etnograafiamuuseumi korraldusel eesti keele päev. Ettekanded: Jüri Valge „Eesti keele arendamisest ja Eesti keelepoliitikast”, Tõnu Tender „Ka see on eesti keel. Murretest, □argoonist, viipekeelest”, Mare Litnevskaja „Eesti keele õpetamisest Ukraina regioonides: praktika, probleemid, perspektiivid”, Tiiu Erelt „Uut eesti keele sõnavaras”, Mati Erelt „Muutusi eestikeelses lauses”, Raili Pool „Mis on mitte-eestlasele eesti keeles raske”, Meeri Nikolska „Krimmi eestlaste elust ja tegevusest”.
- 27.06. Tartus peeti XXXVIII J. V. Veski päev teemal „Ajakirjanduskeel”. Ettekanded: Reet Kasik „Ajakirjanduskeel XXI sajandi alguses”, Kathy Sarapuu „Päevalehtede juhtkirjad tekstina”, Tiit Hennoste „Kuidas ajalehed manipuleerivad?”, Krista Lepikson „Kuidas on ja kuidas võiks. Keeletoimetaja mõtteid”.